

Rožnati oktober

Oktober je mesec, ki je v veliki meri posvečen ozaveščanju o raku dojk.

Pojavnost raka dojk, ki je v razvitem svetu najpogostejši rak med ženskami, v zadnjih desetletjih narašča. Po statističnih podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje (Zdravje v občini 2023) so v blejski občini leta 2021 odkrili 103 nove primere tega raka na sto tisoč prebivalcev, kar je manj od slovenskega povprečja. Kljub temu pa je bila nižja od slovenskega povprečja tudi udeležba prebivalcev v presejalnem programu Dora, in sicer le 74,8 odstotka.

Z namenom nadaljnega ozaveščanja o pomenu zdravega načina življenja, zgodnjega odkrivanja bolezni in odgovornosti do svojega zdravja bodo v Zdravstvenovzgojnem centru Zdravstvenega doma Bled v sodelovanju z združenjem Europa Donna – slovenskim združenjem za boj proti raku dojk – pripravili številne aktivnosti. Drugega oktobra so se že pridružili Hoji za upanje okrog Blejskega jezera.

Ob meritvah krvnega tlaka in krvnega sladkorja v lokalnih skupnostih vas bodo opomnili na pravilno redno mesečno samopregledovanje dojk in mod. Meritve bodo potekale v torek, 10. oktobra, od 8. ure do 9.30 v kulturnem domu na Bohinjski Beli in v četrtek, 12. oktobra, med 9. in 10. uro v Zgornjih Gorjah, v prostorih občine. Tudi debelost in čezmerna telesna teža povečujeta tveganje za nastanek raka dojk, debelega črevesa, ledvic, požiralnika, trebušne slinavke, endometrija in jajčnikov. V razvitem svetu je debelost najpogostejša kronična presnovna bolezen in predstavlja drugi najpomembnejši preprečljivi vzrok umrljivosti. Ob svetovnem dnevu debelosti, 11. oktobru, boste lahko med 8. in 11. uro v avli Zdravstvenega doma Bled brezplačno opravili meritve telesne sestave in ugotovili, kako dobro ste telesno pripravljene.

V tem mesecu bo poskrbljeno tudi za sprostitve, saj je stresen življenjski slog prav tako dejavnik tveganja za rakava obolenja. Na delavnico Tehnike sproščanja ste vabljeni v četrtek, 26. oktobra, ob 18. uri v klubsko sobo Medgeneracijskega centra Vezenine Bled. Potrebne so predhodne prijave.

Sto let Drage Berlot

V nedeljo, 24. septembra, je sto let dopolnila Draga Berlot z Bleda. Skupaj z vnukom Matjažem živi v svoji hiši v središču kraja. Kljub starostnim težavam je bistrega uma in jo plemenitijo bogate življenjske izkušnje. Življenje ji ni prizanašalo s križi, med katerimi je tudi smrt hčerke. S prehojene življenjske poti jemlje veliko potrpežljivosti in modrosti, ki jo deli domačim in obiskovalcem. Ob visokem jubileju so jo obiskali predstavniki Karitas Bled.

Dan odprtih vrat blejskih gasilcev

V Gasilskem domu Bled bo v soboto, 14. oktobra, med 9. in 17. uro potekal dan odprtih vrat. Blejski gasilci bodo predstavili svoje delo, gasilski dom ter opremo. Prikazali bodo vajo reševanja ob prometni nesreči, potapljaško opremo, gašenje požara z gasilnim aparatom in spust po vrvi. Poskrbeli bodo tudi za popestritev za otroke.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Tri večje investicije

Trenutno so v fazi izvajanja tri večje investicije: izgradnja kolesarske povezave Bled–Bohinj, izgradnja krožišča Betin in novega prizidka Zdravstvenega doma Bled.

Osnovni namen projekta kolesarske povezave Bled–Bohinj je vzpostavitev varne kolesarske povezave med Bledom in Bohinjsko Bistrico. Izvedba projekta poteka v dveh fazah, prva faza od Bohinjske Bistrice do Soteske in druga skozi Sotesko do Bleda. Izvedba prve faze se zaključuje. V tem času na tej trasi poteka sanacija po zadnjem vetrolomu. Ko bo končana, bodo postavili še varovalno ograjo ter zagotovili fino preplastitev s postavitvijo občestnih ograj. Zaključek je predviden spomladi 2024. Druga faza poteka po terminskem planu, vendar so zadnje ujme na trasi in že izvedenih delih povzročile nekaj škode, kar zahteva dodatna dela, utrjevanje brežin ter zavarovanje trase in cest na območju gradbenega posega pred vodami. V pripravi so ukrepi, ki bodo dodatno zaščitili območje pred vodami ter morebitnimi podrtimi

drevesi in skalami. Zaključek del je predviden konec leta 2024.

Izgradnja krožišča Betin predstavlja prvo fazo izgradnje južne razbremenilne ceste. Ob izvedbi krožišča hkrati poteka tudi gradnja občinske kanalizacije. Tudi tu so zadnje ujme poškodovale že izvedena dela in otežile razmere pri gradnji. Pojavila so se nujna dodatna dela ter s tem časovni zamik pri izvedbi. Zaključek investicije je predviden v aprilu 2024.

Dozidava novega prizidka ZD Bled poteka po terminskem planu brez večjih odstopanj.

Znotraj občine Bled je v zaključni fazi rekonstrukcija Gozdarske ulice na Bledu, kjer hkrati poteka tudi izgradnja meteorne in fekalne kanalizacije. Investicija bo zaključena še v tem mesecu. V naslednjem tednu bo Gorenjska gradbena družba začela

Gozdarska ulica

rekonstrukcijo Izletniške ceste v Ribnem. Dela naj bi bila zaključena do naslednje poletne turistične sezone.

V času poplav v avgustu 2023 je bila močno poškodovana cesta Bodešče–Lancovo, ki je še vedno zaprta za promet. Po zadnjih neuradnih informacijah naj bi iz virov za pomoč ob naravnih nesrečah Občina Bled pridobila sredstva za navedeno sanacijo, ki bo trajala približno eno leto. Ocenjena vrednost investicije je 1,5 milijona evrov.

Trenutno poteka izbor izvajalca za rekonstrukcijo oz. sanacijo pločnika ob državni cesti na Mlinem, ki je neprimeren za uporabo. Ocenjena vrednost investicije je 600 tisoč evrov.

Krožišče Betin

Slovo poletju, pozdrav jeseni

Zadnji poletni mesec so bile vse sekcije KUD Zasip zelo aktivne.

Uspešno so izpeljali slikarsko-likovno razstavo del petih ustvarjalcev in razstavo ročnih del vezilj. Predstavili so izid nove monografije Od čopiča do not in izvedli nastope obeh vokalnih skupin ter gostov: vrhunskega virtuozu Ota Vrhovnika in njegove hčerke Dunje. Nepozaben je bil tudi nastop lokalne pesnice Katje Kos. Na dogodkih so bili na voljo prigrizki in dobrote, ki so jih pripravile v Aktivu žena Prgarije. Javni sklad RS za kulturne dejavnosti je ob koncu poletja podelil članom tri priznanja. Ciril Kraigher je prejel najvišje priznanje Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti na področju likovne dejavnosti, častno značko Antona Ažbeta za več kot 30 let delovanja. Dragici M. Sternad Kenda so podelili bronasto Maroltovo značko za popis dediščine kraja in okolice v zadnjih petih letih ter njena avtorska dela: zbornik

ob 95-letnici Kje so tiste stezice, Katarine – ko spomini oživijo, Oktet LIP Bled – s pesmijo skozi čas s priloženo zgoščenko, Črna umetnost – skozi čas in po poteh mojstra Janeza Rozmana ter Družina Kraigher – Od čopiča do not. Pesnica Katja Kos je prejela splošno bronasto značko za več kot pet let udejstvovanja in za avtorske pesmi ter otroške pravljice, ki jih predstavlja na prireditvah, v knjižnicah.

Zaključek poletja in hkrati pozdrav jeseni je bil že tradicionalno z gostiteljem Jurčkom na Homu ob druženju in prepevanju z Milanom Koprivcem. Jesen prinaša dejavnosti v Medgeneracijskem centru Vezenine in v Domu krajanov Zasip, kjer se bodo posvetili mlajši generaciji s kuharskimi in likovnimi delavnicami. Tik pred izdajo je zadnja dvojezična publikacija receptov pod naslovom Okusi iz Prgarije, s katero

KUD Zasip je prvi teden oktobra zastopal Bled v kuharskem šovu Večerja za 5 (Planet TV)

zaključujejo popis kulturne in kulinarčne dediščine in je češnjica na torti za pridobljene kar štiri certifikate letošnjega Blejskega lokalnega izbora.

Predavanja o Tudorjih

Zavod za kulturo Bled in Muzejsko društvo Bled začneta jesenski del predavanj, tokrat o Tudorjih, dinastiji petih vladarjev velškega izvora, ki so vladali Angliji med letoma 1485 in 1603. V oktobru in delno v novembru boste lahko spremljali šest predavanj zapored, ob torkih ob 19. uri v Festivalni dvorani na Bledu. Predava Miloš Klemen Mahorčič, profesor zgodovine. Prvo predavanje na temo Henrik VII., prvi Tudor je že bilo izvedeno. Spored predavanj: 10. oktobra – Henrik VIII. in reformacija, 17. oktobra – Henrik VIII. in njegove žene, 24. oktobra – Edvard VI. in Marija I., 7. novembra – Elizabeta I. in Marija Tudor in 14. novembra – Elizabeta I. in konec dinastije.

Slikarski Ex tempore Bled

Slikarsko društvo Atelje Bled organizira 8. mednarodni slikarski Ex tempore Bled. Likovniki so dela ustvarjali prvi teden v oktobru. Podelitev nagrad za najboljša likovna dela po izboru strokovne žirije bo 8. oktobra v Festivalni dvorani Bled. Razstava del bo na ogled do 21. oktobra. Vzporedni dogodki: razstava likovnih del prejemnice velike nagrade Bleda na 7. Ex tempore Bled 2022 Darje Kemperle v galeriji Stolp na Blejskem gradu, skupinska razstava likovnih del članov Društva Atelje Bled v blejski knjižnici, razstava del Rowene Božič v izložbenem oknu galerije Likovni salon M. v Radovljici in razstava slik iz peska Stanke Golob v Infocentru Triglavska roža Bled.

Na Bledu se še spominjamo akademika in diplomata dr. Mihajla Pupina

V spomin na uglednega akademika in njegovo zgodovinsko vlogo v torek, 10. oktobra, ob 13. uri vabimo na slovesnost ob obnovljenem spomeniku dr. Mihajlu Pupinu v Mali Zaki.

Tedanja predsednika Republike Slovenije in Republike Srbije sta 10. oktobra 2015 na Bledu odkrila spomenik matematiku, fiziku in izumitelju mednarodnega slovesa Mihajlu Pupinu. Pupin se je leta 1919 na povabilo Kraljevine SHS udeležil Pariške mirovne konference po prvi svetovni vojni in s svojo diplomatsko spretnostjo in ugledom pripomogel k odločitvi, da je Slovenija ohranila del ozemlja, na katerem je Bled.

Mihajlo Pupin se je rodil leta 1854 v vasi Idvor v Banatu, v tedanji Avstro-Ogrski. Bil je sin nepismenih staršev, ki so mu kljub temu omogočili šolanje, po smrti očeta pa se je znašel v hudih finančnih težavah in zato leta 1874 odšel v Ameriko. Tam se je leta 1879, potem ko je najprej delal kot fizični delavec, uspel vpisati na kolidž Columbia v New Yorku.

Foto: Andreja Završnik

V Cambridgeu in Berlinu je kasneje študiral matematiko, fiziko in kemijo ter pridobil doktorat. Ugleden srbsko-ameriški znanstvenik in izumitelj je bil s svojo razgledanostjo in širokim krogom znancev izredno pomemben član delegacije Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so leta 1919 prišli na mirovna pogajanja v Pariz. Poleg tega je zelo

dobro poznal Slovence in Slovenijo. Potek Pariške mirovne konference je opisal tudi v svoji avtobiografiji *Od pastirja do izumitelja*, ki je po mnenju zgodovinarjev veren prikaz takratnega dogajanja. Njemu gre po njihovih ocenah morda največja zasluga, da so Bled, Bohinj, Jesenice, Kranjsko Goro in velik del Julijcev s Triglavom v Parizu prisodili

Sloveniji oz. Kraljevini SHS, in ne Italiji.

Pupin je v svetu sicer znan predvsem kot izumitelj. Podpisan je pod 34 patentov, najbolj znan je tisti, ki je znatno podaljšal razdalje telefonskih komunikacij z zmanjšanjem izgube jakosti toka. Bil je vsestransko razgledan, razmišljujoč človek z bogatim in raznovrstnim znanjem, med drugim tudi prejemnik Pulitzerjeve nagrade za književnost. Bil je med soustanovitelji predhodnice ameriške vesoljske agencije Nasa, član Francoske akademije znanosti, Srbske kraljevske akademije, predsednik Newyorške akademije znanosti in častni član 18 univerz v ZDA, Kraljevini Jugoslaviji, Češkoslovaški in Franciji. Bil je prejemnik številnih visokih odlikovanj ter častni doktor na osemnajstih univerzah v ZDA in v Evropi.

Saksofonsko popoldne v družbi mladih glasbenikov

V vrtu pred Festivalno dvorano Bled je bila zadnja sobota v septembru priložnost za ogled koncerta mladih glasbenikov iz Slovenskega mladinskega orkestra saksofonov, SOS- V njem sodelujejo mladi saksofonisti, ki prihajajo iz desetih nižjih in treh srednjih slovenskih glasbenih šol. Na Bledu so se predstavili v treh sestavih, skupaj s solisti pa so pod vodstvom profesorjev Leva Pupisa in Domna Korena ustvarili lahkoten glasbeni program, ki je navdušil tako domače kot tuje obiskovalce.

Foto: Boris Pretnar

Napovedujemo

8. Mednarodni slikarski ektempore Bled

V Festivalni dvorani Bled bo v nedeljo, 8. oktobra, ob 17. uri slovesna podelitev nagrad za najboljše likovna dela po izboru strokovne žirije, hkrati pa tudi odprtje razstave del vseh sodelujočih likovnikov na letošnjem Mednarodnem slikarskem ektempore Bled. Razstava bo na ogled do 17. oktobra. Ektempore vsako leto pripravi slikarsko društvo Atelje Bled. Vabljeni na oba dogodka!

Noč čarovnic na Blejskem gradu

Na Blejskem gradu bodo spet na svoj račun prišli ljubitelji že tradicionalne Noči čarovnic. Tudi tokrat 31. oktobra pripravljamo dogodke za vse generacije. Čarovnice bodo zagotovo zacoprale doživetja, ki se jih najmlajši nikoli ne naveličajo: od čarovniških spretnosti in vragolij do raznolikih začaranih prigrizkov in napojev. Ker pa tudi odrasli pričakujejo grozljiva presenečenja, bomo tokrat poskrbeli za zvočno in vizualno poslastico. Podrobnejši program bo objavljen na spletni strani www.blejski-grad.si in na družbenih omrežjih. Sledite nam in si pravočasno zagotovite vstopnico.

Prebujene sanje Darje Kemperle

Do 31. oktobra v Galeriji Stolp na Blejskem gradu svoja dela razstavlja Darja Kemperle, prejemnica velike nagrade grand prix Bleda 2022.

Umetnica se tokrat predstavlja s svojo prvo samostojno razstavo. S slikarstvom se je ponovno začela ukvarjati v zrelih letih. Slikarski tečaji in delavnice pod mentorstvom akademskih slikarjev Brine Torkar, Matjaža Arno la, Anje Tolar Tomšič in Jurija Kravcova so pustili neizbrisani pečat v njenih delih, prav tako pa tudi njeno samostojno izobraževanje in iskanje likovnega izraza. Od leta 2018 je članica slikarskega društva Atelje Bled, doslej pa se je udeležila številnih slikarskih

ekstemporov v Sloveniji in v Grožnju na Hrvaškem. V okviru društva je sodelovala na več skupinskih tematskih razstavah. Je prejemnica velike nagrade grand prix Bleda za sliko *Sanje 1* na lanskem blejskem slikarskem ektempore. Kot pravi avtorica, ji slikarstvo pomeni umiritev in pogled vase. Skozi sliko nagovarja gledalca, da s poglobljenim opazovanjem začuti sebe. Sledi trendom sodobnega slikarstva, od polabstrakcije pokrajine do čiste abstrakcije.

Razstava v Galeriji Stolp na Blejskem gradu bo na ogled do 31. oktobra, vsak dan v odpiralnem času gradu. Ogled razstave je možen ob plačilu vstopnine na Blejski grad.

Foto: Boris Pretnar

Odprtje razstave Koledar Bled 2024

V Zavodu za kulturo Bled vsako leto tradicionalno izdamo koledar za prihajajoče leto z motivi Bleda. Tudi letos izid koledarja spremlja razstava del ustvarjalcev, ki so jo nedavno odprli v dvorani nad grajskim muzejem. Letos so to akademski slikar Janez Ravnik ter fotografi Jošt Gantar, Aleš Krivec, Mirko Kunšič in Miro Zalokar. Koledar je oblikovala Andreja Završnik. Koledar Bled 2024 je že mogoče kupiti na blagajni Blejskega gradu ali po spletu, razstava pa bo na ogled do 29. februarja 2024.

Na fotografij (z leve proti desni): Mirko Kunšič, Jošt Gantar, mag. Lea Ferjan, Miro Zalokar, Aleš Krivec in Andreja Završnik, sedi akad. slikar Janez Ravnik.